

Wiesje van der Berg haar eerste en laatste ervaringen op de Friese kaatsvelden

“Foaral de flugge ballen fûn ik prachtich om fuort te slaan, út it polske wei.”

Wiesje van der Berg (rechts) met haar laatste 1e prijs in Makkum op 7 september 2004. Links Afke Hylkema en in het midden Gejanna Buma. (Foto: Jan Seerden)

De nu 31-jarige Wiesje van der Berg besloot aan het eind van het seizoen 2003 dat 2004 haar laatste hoofdklassejaar zou gaan worden. De belasting van drie keer trainen per week en van elke zaterdag en zondag wedstrijdkaatsen viel haar zwaar. Ze

had alles al gewonnen wat ze wilde. Ze zette eind 2003 samen met haar vriend, Gerrit Cornelis Bijlsma, een en ander op een rijtje en bepaalde haar doelen voor het afsluitend jaar. Deze heeft ze ook allemaal gerealiseerd. Ze passeerde Lia de Jong in het

klassement aller tijden, waardoor ze na Afke Hylkema en Gejanna Buma op de derde plaats kwam. Te Minnertsga veroverde Wiesje het afgelopen jaar de honderdste krans in haar kaatscarrière. Door de combinatie met de Heren Hoofdklassewedstrijd was daarbij veel publieke belangstelling. Tevens behaalde ze in 2004 met 74 punten een persoonlijk record. Het laatste seizoen heeft ze zeer bewust genoten van de kaatssport en ze heeft het plezierige gevoel na 15 jaar haar Hoofdklassekaatscarrière goed te hebben afgesloten.

De eerste en de laatste wedstrijd in haar KNKB-kaatscarrière

Wiesje won in 1986 als 12-jarige haar eerste KNKB-prijs in Pingjum op een schoolmeisjeswedstrijd. Het meeste werk werd toen gedaan door haar maat Mariska Stienstra. Ze weet nog goed dat ze in de finale verloor met 5-5 en 6-6 van Coby Westra, een van de toenmalige toppers. Ze won daar een ereteken, dat een plaatsje kreeg in een medaillekast gemaakt door een oom. Vader Tamme was degene die vond dat de tijd rijp was voor KNKB-wedstrijden toen ze de opslagafstand goed beheerste. Daarvoor had ze meegedaan aan federatiewedstrijden in de buurt van haar woonplaats Hallum.

Wiesje haar laatste wedstrijd als hoofdklassespeelster was in Marssum. Daar haalde ze met Hilda Tjepkema en Leonie Zeinstra de tweede prijs, een waardebou. Tegenwoordig is een derde prijs al gauw 50 euro, een tweede 75 en een eerste 100. Bovendien kunnen de kaatssters nog een mooi sponsorbedrag verdienen.

Het eerste en het laatste vrijformatiepartuur

Wiesje vormde in 1991 haar eerste vrijformatiepartuur met haar federatiekaatsgenoten Nynke en Liesbeth Spoelstra uit Hijum. In Jorwert werd meteen verloren van het toppartuur Lia de Jong, Anita Wieling en Jokelien Tienstra, maar Wiesje en haar maten hadden goed partij gegeven en gingen voldaan naar huis.

ervaringen op de

*len fûn ik prachtich
n, út it polske wei.”*

Wiesje van der Berg (rechts) met haar laatste 1e prijs in Makkum op 1 september 2004. Links Afke Hylkema en in het midden Gejanna Buma. (Foto: Jan Seerden)

klassement aller tijden, waardoor ze na Afke Hylkema en Gejanna Buma op de derde plaats kwam. Te Minnertsga overoverde Wiesje het afgelopen jaar de honderdste krans in haar kaatscarrière. Door de combinatie met de Heren Hoofdklassewedstrijd was daarbij veel publieke belangstelling. Tevens behaalde ze in 2004 met 74 punten een persoonlijk record. Het laatste seizoen heeft ze zeer bewust genoten van de kaatssport en ze heeft het plezierige gevoel na 15 jaar haar hoofdklassekaatscarrière goed te hebben afgesloten.

De eerste en de laatste wedstrijd in haar KNKB-kaatscarrière

Wiesje won in 1986 als 12-jarige haar eerste KNKB-prijs in Pingjum op een schoolmeisjeswedstrijd. Het meeste werk werd toen gedaan door haar maat Mariska Stienstra. Ze weet nog goed dat ze in de finale verloor met 5-5 en 6-6 van Coby Westra, een van de toenmalige toppers. Ze won daar een ereteken, dat een plaatsje kreeg in een medaillekast gemaakt door een oom. Vader Tamme was degene die vond dat de tijd rijp was voor KNKB-wedstrijden toen ze de opslagafstand goed beheerste. Daarvoor had ze meegedaan aan federatiewedstrijden in de buurt van haar woonplaats Hallum.

Wiesje haar laatste wedstrijd als hoofdklassespeelster was in Marssum. Daar haalde ze met Hilda Tjepkema en Leonie Zeinstra de tweede prijs, een waardebon. Tegenwoordig is een derde prijs al gauw 50 euro, een tweede 75 en een eerste 100. Bovendien kunnen de kaatssters nog een mooi sponsorbedrag verdienen.

Het eerste en het laatste vrijeformatiepartuur

Wiesje vormde in 1991 haar eerste vrijeformatiepartuur met haar federatiekaatsgenoten Nynke en Liesbeth Spoelstra uit Hijum. In Jorwert werd meteen verloren van het toppartuur Lia de Jong, Anita Wieling en Jokelien Tienstra, maar Wiesje en haar maten hadden goed partij gegeven en gingen voldaan naar huis.

Met voorbest opslagster Gejanna Buma en achterinse en voornamst opslagster Afke Hylkema vormde Wiesje in 2004 het beste vrijeformatiepartuur. Ze kaatsten drieënehalf jaar met elkaar en kwamen 35 keer in de kransen, behaalden 6 keer en tweede prijs en wonnen 3 keer een derde prijs. Ze haalden dus maar liefst 120 punten. Daarmee werden ze ook het beste vrijeformatiepartuur aller tijden. Met dit partuur won Wiesje in 2001 eindelijk de felbegeerde Frouljus PC. Haar partuurgenoten vonden een Frouljus PC-overwinning al redelijk gewoon (hun vijfde overwinning), maar voor Wiesje was dit een lang gekoesterde wens. Haar vriend, Gerrit Cornelis Bijlsma, schreef er een lied over: “Achteruit met die bal”, dat hij op 19 oktober van dat jaar in Exmorra ten gehore bracht.

De eerste en de laatste (?) Bondsprijs

In 1990 won de afdeling Hallum met Meintje van der Veen, Ingrid Zitteema en Wiesje in Dronrijp de derde prijs op de Bondswedstrijd voor meisjes. Wiesje begon in die periode een toonaangevende kaatsster te worden. Zo bemachtigde ze al in 1989 in één weekend twee kransen, namelijk in Leeuwarden en in Raerd-Poppenwier. Voor Grou behaalde Wiesje met Monique Stelwagen en Debora Oosterman in 2000, 2003 en 2004 de eerste prijs op de Nederlandse Kampioenschappen dames.

Al heeft Wiesje haar hoofdklasseschap opgegeven, ze is nog niet verloren voor de kaatssport, want ze maakt nog steeds deel uit

van het afdelingspartuur van Grou. Daarom staat er een vraagteken achter 'laatste': Grou kan immers best nog eens in de prijzen vallen.

Het publiek en de pers vroeger en nu

Vroeger bestond het publiek vooral uit ouders (zoals haar moeder Jantje en haar vader Tamme), vaak delfde ploeg. In de pers kreeg het dameskaatsen nauwelijks aandacht. Tegenwoordig komen er meer buitenstaanders naar de wedstrijden. Vooral de vrijdagwedstrijden in een plaats waar het kermis is, in combinatie met een Hoofdklasse Herenwedstrijd, worden goed bezocht. Ook de Frouljus PC trekt veel bezoekers. Het dameskaatsniveau gaat goed vooruit, het spel wordt sneller en attractiever en het tussenspel steeds beter. De pers heeft nu wel meer belangstelling voor het dameskaatsen, maar het zou nog beter kunnen. De *Leeuwarder Courant* vergat in 2004 de Nederlandse Kampioenschappen te Stiens in te plannen en na een telefoongesprek met Wiesje legde ze in het verslag helaas de nadruk op het teambuildingsvistichtje (van haar afdelingspartuur) op het Pikmeer in plaats van op de wedstrijd zelf.

De trainingen vroeger en nu

Vader Tamme bracht vele uren met Wiesje door op het kaatsveld van Hallum. Hij liet haar series opslaan en gooide talloze ballen voor haar op. Hij hamerde zeer op haar polsactie en met succes: veel kaatssters kunnen een voorbeeld nemen aan Wiesje haar perfecte polsbeweging. Een snelle bal op

ACHTERUIT MET DIE BAL!

*'t Waar een sundegoverdâg en plots dêr ging de tillefoan
Gejanna Buma an 'e lijn: "Wilstou wel met ôns?"
Ses partijen later alle keren de krâns
PC-favoryt, dat bin se met glâns
Met Afke achterin as de regerend vorstin
Die saait: "Hatsikidee ... en achteruit met die bal!"*

*De eerste omloop dreech, 't kwam wat moeisaam op gang
Maar teugen 'e sustersys Viëtor toen duurde 't niet lang
In 'e derde omloop liep 't dochs nag weer âns
't Partuur Van der Veen dat waar heel wat mâns
Op 4 om 3 en 6 gelyk sloeg Wiesje 'm fort
En riep: "Hatsikidee ... en achteruit met die bal!"*

*In 'e finale ging 't an teugen 't partuur fan Marie
De eerste bordsys waren dreech: "alwээр 6 gelyk ..."
De spanning waar te snijen, maar Gejanne bleef koel
As 'n ware koaningin stoomt se op naar hur doel
De lêste bal die sloeg Wiesje ok weer heel tûk werom
En Gejanne saai: "Hatsekidee ... en achteruit met die bal!"*

*Foor Afke en Gejanne is 't alweer de 5de keer
Foor Wiesje de primeur, maar dut smaakt naar meer
As partuur binne jim de beste, dat is nou wel wis
Seuven krânsen op rij, dat is niet mis
Dêrom hew-y dut feessy, dat befalt ôns poerbêst
En roepe: "Hatsikidee ... en achteruit met die bal!"*

Tekst: Gerrit Cornelis Bijlsma
Muzyk: Dan Baird

(Songen by de huldiging op 19 oktober 2001 yn Eksmoarre fan it
partoer Afke Hijlkema, Wiesje van der Berg en Gejanne Buma)

schouderhoogte laat Wiesje vaak vertrekken en dan schalt haar roep over de
kaatsvelden: "Hatsikidee..... achteruit!" Toch was het voor een 15 jarige
helemaal niet gemakkelijk om steeds maar weer te trainen terwijl haar vriendinnen
in het vlakbij gelegen zwembad lagen te genieten.

Wiesje trainde de laatste jaren in Grou één keer per week met haar
vrijeformatiepartuur, ook één keer met haar afdelingspartuur en nog een keer met
de junioren/mannen van Grou. Wat ze doet, doet ze grondig en ze heeft ook altijd
gevonden dat je helemaal moet gaan voor het Hoofdklassekaatsen. Als andere
kaatssters dat niet deden, dan durfde Wiesje daar wat van te zeggen.
Waarschijnlijk door de goed aangeleerde techniek en het vele trainen heeft ze geen
blessures opgelopen.

Al drie jaar heeft Wiesje voor kaatsvereniging "It Wetterlân" in haar woonplaats
Grou 8- tot en met 10-jarigen getraind. Het liefst zou ze ook hun wedstrijden
willen bezoeken en wat ze daar zag, dan weer verwerken in de volgende training,
maar op die manier zou het te veel weekendtijd vergen en daarom ziet ze voorlopig
maar af van het geven van training.

Wiesje aan het begin en aan het eind van haar KNKB-kaatscarrière

Ze vond zichzelf in het begin van haar kaatsloopbaan maar een verlegen en
bedeesd meisje, maar ze ging wel altijd voor de prijs en ze moest na een
verliespartij "fan grimmitigens" wel eens een traantje wegpinken. Het verlangen
veel op de boven te slaan, boog ze al gauw om tot het bekeken slaan van kaatsen.
De laatste zeven jaar dwong ze door haar kaatscapaciteiten veel respect af en door
meer zelfvertrouwen werd ze mentaal sterker. Ze heeft in elke kaatsplaats wel een
krans gewonnen.

De afgelopen winterperiode heeft Wiesje benut om zich te bekwamen in het
schrijven van de Friese taal en ze heeft zichzelf als kaatsster beschreven.

Siemke Andela

Kees en it nachtke

Ik leau, der is yn 2004 boppe Ljouwert net in
keatspartij organisearre of dy waard ôfsluten
mei muzyk en sang fan Kees, Kees Greuling,
ek wol neamd: Kees het Feestbeest. En as der
al in partij west hat dêr't er net wie, dan
moatte dy organisatoaren har nochris goed
achter de earen klauwe en him daalk foar dit
jier fêstlizze.

Op sneon 17 july soe der nachtkeatst wurde
yn Aldeleie. Doe't wy om fiif foar sânen fan
hûs gienen, stie de loft yn it suden al as in

De "keninginne", Yvonne Fokkema, op 'e sk

